

Zpráva o tom, co nechceme

- editor007 | 11. června 2024

ČESKO: V evropských volbách dala pětidemolice dohromady jen 37 procent hlasů, zatímco opozice skoro 52 procent.

Dvě třetiny českých zákonů jsou pouhou transpozicí evropských direktiv do české legislativy. Tím se dalo argumentovat před volbami do Evropského parlamentu, aby bylo zřejmé, jak jsou důležité. Nedá se říci, že by to moc zabralo. Proto se volební boj soustřeďoval spíš na to, jak Turkovi kdysi vytrčela z auta pravice nebo na triky, jak protlačit nebo potlačit něčí účast v televizních debatách. Opíralo se to o naději, že kdo není vidět, neexistuje.

Jak z toho ven? Techniky výroby souhlasu (manufacturing consent), jak to definoval Noam Chomsky, jsou stále propracovanější a volič je hříčkou v rukou marketérů a PR šamanů. Uniknout lze, namítnete okamžitě, stačí sáhnout po internetu a začíst se do alternativních médií. Není to však únik se zárukou.

Alternativní média jsou chudá, nemohou si dovolit velké redakce, které by se v tom autorském materiálu moc prohrabovaly a oddělovaly zrní od koukolu. A protože editace mnohým připadá jako čiré cenzurování, alternativní média jsou otevřená a pouštějí na sklo všechno, jak to přišlo. Takže vliv profesionálních manipulantů může být snadno zkombinován s vlivem zmanipulovaných amatérů.

Za úspěch proto můžeme považovat fakt, že ani takhle masívní manipulace nezměnila nic na strážlivém voličském hodnocení Fialovy vlády. Převážila úvaha, že když se její směřování na Západ opírá o Ukrajinu, pak tu něco nehraje. Pobavil mě Josef Koukal na Novinkách, jak se s tématem vládní prohry popral, aby neurazil: „Pokud byly eurovolby v Česku referendem o současné vládě, nedopadla špatně. Vzhledem k její oblibě, která je nízká, a vzhledem k tomu, že jí většina lidí nedůvěřuje.“

Vedle skóre 37:52 v neprospěch vlády můžeme za úspěch považovat i to, že propadlo jen kolem 10 procent hlasů, protože i opozice se naučila pracovat s koalicemi. Bylo to dobré jako rozcvička na parlamentní volby 2025. „Pevně věřím, že se naše energie přetaví v to, abychom byli schopni takto pokračovat i do budoucna a říct si za rok o mandáty v Poslanecké sněmovně,“ řekla jednička kandidátky koalice Stačilo! Kateřina Konečná a vyzvala další subjekty, aby se ke koalici připojili.

Avšak evropské volby byly opravdu strašně důležité, zvláště pro někoho. Například francouzský prezident Emmanuel Macron se tak polekal vítězství Národního sdružení vedeného Jordanem Bardellou, že okamžitě rozpustil Národní shromáždění (to jsou pravomoce!) a vypsál volby na začátek července. Podle některých zdrojů je leknutí dlouhodobější a týká se růstu preferencí šéfky zmíněné vlastenecky orientované strany Marine Le Penové pro prezidentské volby roku 2027.

Překvapivé Macronovo rozhodnutí možná sází na to, že pokud by teď Národní sdružení vyhrálo parlamentní volby a sestavovalo vládu, byla by to včasná příležitost, jak nechat tuto stranu vládnutím znemožnit, aby její role favorita do času prezidentských voleb stihla vyšumět. Macronova strana Obnova by zároveň vstupovala do prezidentských voleb jako opozice, což je výhoda.

Prezident má ve Francii mnohem silnější postavení než v Česku, takže gambit s premiérem by tam měl logiku. Macron podle této úvahy sází na to, že voliči sice tápou v tom, co chtějí, ale mnohem snáze se zorientují v tom, co nechtějí. To by je čekalo ve druhém kole prezidentské volby, kdy si musí vybrat mezi dvěma finalisty a kam by se jeho kandidát prodrál jako druhý.

V Česku se voliči také snáze orientují v tom, co nechtějí. Vláda to nerada slyší, ale je to tak, evropské volby byly referendem o vládnutí pětikoalice a o jejím stále intenzivnějším zapojování do války na Ukrajině. Propadák vládnutí se prokázal jednoznačně, ale s tou válkou už je to složitější, protože Andrej Babiš, šéf ANO, to hraje na obě strany. Proto musel zpozornět, když „nebabišovská opozice“ získala stejných 26 procent jako jeho hnutí. Monopol na alternativu může být ohrožen.

Něco usnadní čas. Ukrajině docházejí síly a zdržování pomoci USA ukázalo, že v Kongresu je dost těch, kdo už toho taky mají dost. To by mohlo zkrátit utrpení ukrajinského národa, který byl povzbuzován, aby se nechal vyhladit jménem spravedlivého boje (nepřítomného) Západu s Ruskem. Evropská solidarita se zase začala zajídat ve chvíli, kdy příliv zvýhodněného ukrajinského obilí rozvrátil náš zemědělský trh a vyhnal do ulic sedláky i traktory s valníky hnoje. Řada evropských vlád je po těchto volbách otřesena.

Pro tuto chvíli je důležitý růst sebevědomí českých alternativ, který by se měl promítnout do tvorby kvalitních programů. Teď jsme byli teprve na začátku trojboje, který pokračuje přes krajské volby k volbám parlamentním. Krajské volby přinutí i menší strany k budování regionálních center a k soustředění na konkrétní problémy obyvatelstva. To pak v parlamentních volbách jako když najdeš.

Kdyby bylo dobře, dáme nohy na stůl a demokracie umře nudou. Bída, kterou teď prožíváme, nemusí být ztraceným časem, pokud poslouží jako důrazná občanská škola.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)